

[Christmas Møller.]

til at gøre et Par Bemærkninger om, hvad vi har gjort i denne Sag, og vor Stilling til den.

Det er vor Opfattelse — en Opfattelse, vi ofte har givet Udtryk for, og en Opfattelse, man i Virkeligheden ikke nogen Sinde fra anden Side er gaaet imod —, at Staten just i en Nødssituation skal hjælpe. Der gives jo utallige Eksempler paa, at Staten er traadt hjælpende til. Endnu i Forgaars fremsatte den højtærede Indenrigsminister for dette høje Ting et Forslag om, at Staten overfor visse Pengeinstitutter skulde gaa ind i en Garanti. Forholdet er altsaa dette, at man aldeles ikke har den Situation her i Tinget, at det ene Parti principielt er af den Anskuelse, at man ikke skal hjælpe, medens andre Partier har den modsatte Anskuelse. Endvidere synes jeg, man maa lægge Mærke til, at Forholdene omkring Privatbanken var ganske anderledes, end de var omkring Landmandsbanken. Naar jeg tænker paa den Atmosfære, der stod om Landmandsbanken i dens senere Aar — jeg minder om Begivenhederne paa Det Forenede Dampskibsselskabs Generalforsamling i 1921, om Begivenhederne omkring Transatlantisk Kompagni og om, hvad alle vidste, Vekselererkonfortierne i Landmandsbanken —, ja, saa tør jeg nok sige, at der stod en Atmosfære af Spekulation omkring denne Bank paa en ganske anden Maade, end der heldigvis stod om Privatbanken, hvor Forholdet var dette, at denne Bank aldeles ikke — det vidste man gennem hele dens Stilling indenfor det økonomiske Liv — havde nogen saadan Atmosfære af Spekulation, jeg kan ogsaa godt tilføje: Svindel, omkring sig, som Landmandsbanken havde. Hvis man derfor endelig skal se paa de to Bankers Stilling overfor hinanden, saa kunde man, ogsaa naar man ser, hvilke store Selskaber der stod om Privatbanken, og hvilke Mænd det var, vente, at der snarere var Grund til at række en hjælpende Haand til Privatbanken end til Landmandsbanken.

Forholdet er endvidere det, at der ikke er og heller ikke var nogen særlig Grund for os til at nære Beundring for den Maade, hvorpaa den ene af Ministrene forhandlede om Tilsagn til Støtte, medens den anden Minister — selve Chefen — var derimod. Og det vilde jo ogsaa have været rimeligt, saa længe som man havde kendt denne Sag i Ministeriet, om man paa en ganske anderledes klar og bestemt Maade havde angivet Statens Stilling. Det

var derfor naturligt for os paa denne Baggrund og paa Baggrund af, hvad man i øvrigt kendte til Sagen, at sige til Regeringen, som overhovedet ikke havde givet Partierne Besked, at vi forlangte Besked angaaende denne Sag. Og da vi saa havde faaet denne Besked i det Møde, der var mellem Partiformændene og den daværende Handelsminister og Statsministeren, hvordan var saa vor Stilling? Ja, vor Stilling var den, at vi udtrykkelig i dette Møde nævnte, at vi var enige med Regeringen i dens Afvisning af Garanti for de tre Engagementer paa tilsammen 40 Mill. Kr. eller, som Bankspektøren havde nedskrevet det til, 34 Mill. Kr. Vi sagde ved det paagældende Møde udtrykkelig til Regeringen, at vi er enige i denne Afvisning, vi er enige i, at man ikke kunde gaa ind i en Garanti, som paa nogen som helst Maade har et løst Forhold ved sig.

Altsaa, vi var i den Henseende, hvad det ærede Medlem Hr. Hagbart Berg dog bør lægge Mærke til, af en ganske anden Opfattelse end den, den tidligere Handelsminister havde. Men da Sagen efter vor Opfattelse ikke var grebet rigtigt an, derigennem at der var kommet en Uro og Usikkerhed ind over den med Hensyn til Statens Stilling, saa sagde vi: Vi kan tænke os, at Staten gaar ind for en meget begrænset Garanti, gaar ind for en Garanti for de tre Engagementer, en fast Garanti, som overhovedet ikke kan gaa i Vejret, selv om disse Engagementer kræver flere Penge, og som — det har ogsaa Begivenhederne om disse tre Engagementer senere vist — utvivlsomt vilde have været en Garanti, som ikke havde betydet noget for Staten. Vi sagde gennem denne vor Stilling — og det var naturligt for os at sige det — til Erhvervslivets egne Mænd, der stod om denne Bank, at det største, ja, det allerstørste Tag Privatbankens Gjenrejsning vedrørende, det maa I selv tage. Og jeg for mit Vedkommende er overbevist om, at det ikke fra sagkyndig Side vil blive bestridt, at den Stilling, vi indtog den paagældende Lørdag, ogsaa har gjort sin Nytte.

Men samtidig med, at jeg nævner dette, beder jeg om, at man ikke gør Agitationen stærkere, end den er, aldrig glemmende, at hvis man fører sin Agitation ud, hvor den ikke kan holde, saa giver det Bagslag. Og naar nu det ærede Medlem Hr. Hagbart Berg i sin Tale, da han nævnte Privatbanken, sagde, at een Gang jo er ingen Gang, saa vil jeg have Lov til at sige, at den ene Gang, som ingen Gang var, det var dog en